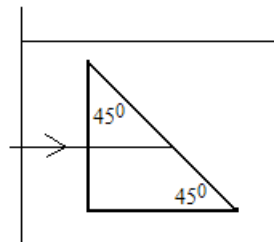
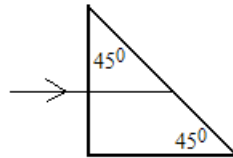
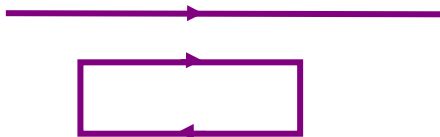

Tornyai Sándor Országos Fizikai Feladatmegoldó Verseny
református középiskolák számára
Hódmezővásárhely, Bethlen Gábor Gimnázium
2009. április 4.

9. osztály 1, 2, 3, 4.	10. osztály 4, 5, 6, 7.	11. osztály 7, 8, 9, 10.	12. osztály 4, 9, 11, 12.

1. A hegymászó miután felért a hegyre, kiszámította, hogy az átlagsebessége $1,34 \text{ m/s}$ volt. Útja abból tevődött össze, hogy előbb nyugat felé haladt $6,44 \text{ km-t}$ $2,68 \text{ m/s}$ átlagsebességgel, majd kelet felé fordult és $0,447 \text{ m/s}$ átlagsebességgel mászott. Mekkora utat tett meg kelet felé?
2. Egyenes úton, egy kezdetben álló kerékpár 2 m/s^2 gyorsulással mozog 4 másodpercig, majd az ezután következő 5 másodperc alatt állandó sebességgel halad, végül állandó -3 m/s^2 lassulással megáll. Milyen hosszú ideig tartott a kerékpár mozgása? Mekkora az elmozdulása indulástól megállásig? Mekkora volt az átlagsebessége a teljes út alatt? És az átlaggyorsulása?
3. Egy dokk felé 15 tonnás motoros hajó halad $0,3 \text{ m/s}$ sebességgel, a motor ki van kapcsolva. A dokkon lévő ember az ütközés elkerülése céljából 700 N erővel nyomja a hajót, attól kezdve, hogy az 1 méterre megközelítette a dokkot. Sikerül-e az ütközés előtt megállítani a hajót? Mekkora munkát végez az ember? Mekkora az erő átlagteljesítménye? Kezdetben mekkora volt a teljesítmény?
4. Lesz idő, amikor az aszteroidákat bányászati célra fogják használni. Tegyük fel, hogy ekkor az űrhajós vontatókötéllel összeköti a 3500 kg-os űrvontatóját a 6200 kg-os aszteroidával. Az űrvontató hajtóművét használva, az aszteroidát állandó erővel tudja húzni. Kezdetben az űrvontató és az aszteroida egymástól 450 m távolságra nyugalomban vannak. Mekkora erővel húzza a vontató az aszteroidát, ha $0,5 \text{ m/s}$ sebességgel csapódnak egymásnak? Mennyi ideig tart a vontatás?
5. Egy passzív napházban tartályban tárolják a nap által 38°C -ra melegített vizet. A tárolt energiát használják arra, hogy felhős napokon fűtsék a házat. Tegyük fel, hogy hidegebb napokon $2,4 \cdot 10^8 \text{ J}$ hő szükséges ahhoz, hogy a ház belsejét 21°C -on tartsuk. Mekkora térfogatú a víztartály? Becsülje meg, hogy mennyi hőt használunk fel a fűtéshez, ha egy házat egyszerre gyorsan kiszellőztetünk 0°C -os külső hőmérséklet esetén? A ház 120 m^2 alapterületű, belmagassága 3 m .
6. Egy 5 cm sugarú vízszintes henger jobb oldali részét gáz tölti ki. A gáz kezdeti nyomása 10^5 Pa . Sűrűdásmentes dugattyú zárja el a gázt a bal oldali résztől, ahonnan a gázt kiszivattyúzták, és egy rugó van a dugattyú és a baloldali fal közé kötve. A dugattyút kezdetben egy kis pöcök tartja a helyén. A rugó kezdetben nyújtatlan, és a gázt tartalmazó jobb oldali rész hossza 20 cm . Amikor kihúzzuk a pöcköt, a gáz kiterjed és a kezdeti térfogatának kétszeresét foglalja el. Tegyük fel, hogy a hőmérséklet nem változik. Mekkora a rugóállandó?

7. Egy 4 mm-es acél fúróhegygel lyukat fúrunk egy alumínium lemezbe. Eközben mindkét anyag felmelegszik 100 °C-ra. Mekkora lesz a furat átmérője 0 °C-on? A lyuk milyen hőmérsékleten lesz pontosan 4 mm-es?
Az acél hőtágulási együtthatója $1,17 \cdot 10^{-5} \text{ 1/}^\circ\text{C}$.
8. Két orgonasíp, amelyek 80, ill. 81 cm hosszúak 2,6 Hz-es lebegést ad, amikor mindkettő az alaphérvencián szólal meg. Számoljuk ki a hangsebességet levegőben és a sípok alaphérvenciájának hérvenciáját ezekből az adatokból! A végkorrekciót hanyagoljuk el.
9. Egy 2 és 4 μF -os kondenzátort sorba kötve rákapcsolunk egy 300 V-os egyenáramú tápegységre. Mekkora az egyes kondenzátorok töltése, feszültsége és energiája? Az előző kapcsolást szétbontjuk úgy, hogy a kondenzátorok töltése közben ne változzon meg, majd azokat párhuzamosan összekötjük, a pozitív töltésű lemezt a másik pozitív töltésűvel. Mekkora lesz ebben a kapcsolásban a kondenzátorok feszültsége, töltése, mennyivel csökkent a kondenzátorokban összesen tárolt energia?
10. Téglalap alakú vezetőkeret egy hosszú egyenes vezető közelében helyezkedik el az ábra szerint. A keret legkisebb távolsága az egyenes vezetőtől 0,11 m, a keret oldalai 0,15 m és 0,5 m. Az egyenes vezetőben 12 A áram folyik. A téglalap alakú keretben az áram erőssége 25 A. Határozzuk meg a kereten átmenő mágneses fluxust, amely az egyenes vezetőtől származik! Mekkora a keretre ható (eredő) erő nagysága és iránya?

11. Hogyan halad tovább a levegőben lévő prizma egyik befogójára merőlegesen beeső lézerfény? Ugyanezt a prizrát vízbe merítjük. Hogyan halad tovább ekkor a lézer fénye? Hol figyelhetünk meg az utóbbi esetben az üvegedény falán a lézerből származó fényt? A prizma 1,6-es törésmutatójú üvegből készült.
12. Gyapjas mamut csontokat találtak Észak-Amerikában. A legfiatalabb csontok C_6^{14} aktivitása egy ma élő állat csontjaiban levő aktivitás 21%-a. Hány évvel ezelőtt tűntek el a gyapjas mamutok Észak-Amerikából?

Jó munkát kívánnak a feladatok kitűzői: Hilbert Margit és Varga Zsuzsa